

Presă și informare

Curtea de Justiție a Uniunii Europene
COMUNICAT DE PRESĂ nr. 12/12
Luxemburg, 16 februarie 2012

Hotărârea în cauzele conexe C-72/10
Marcello Costa și C-77/10 Ugo Cifone

Dreptul Uniunii se opune unei reglementări naționale privind jocurile de noroc prin care se impune obligația respectării unei distanțe minime între punctele de comercializare a pariurilor atunci când prin aceasta se urmărește protejarea pozițiilor comerciale ale operatorilor existenți

Curtea de Justiție analizează măsurile adoptate de Italia pentru remedierea excluderii anumitor operatori în domeniul jocurilor de noroc, declarată nelegală de Curte în 2007

Legislația italiană în vigoare prevede că desfășurarea activităților de colectare și de gestionare a pariurilor este condiționată de obținerea unei licențe în urma unei proceduri de cerere de ofertă și a unei autorizații din partea poliției. Orice încălcare a acestei legislații poate atrage sancțiuni penale.

În 1999, autoritățile italiene au atribuit un număr important de licențe pentru colectarea de pariuri privind competiții sportive și hipice în urma unor proceduri de cerere de oferte. Operatorii constituiți sub forma societăților ale căror acțiuni erau cotate pe piețele reglementate erau excluși de la aceste proceduri. În 2007, nelegalitatea acestei excluderi a fost constatată printr-o hotărâre a Curții de Justiție¹.

În 2006, Italia a inițiat o reformă a sectorului jocurilor de noroc menită să asigure adaptarea acestui sector la cerințele care decurg din dreptul Uniunii. În particular, Italia a scos la concurs un număr important de licențe noi, stabilind, printre altele, că noile puncte de comercializare a pariurilor trebuiau să respecte o distanță minimă în raport cu cele care au obținut o licență în urma procedurilor de cerere de oferte din 1999.

Domnii Costa și Cifone, administratori ai unor Centre de transmitere a datelor (CTD) aflate în legătură cu societatea engleză Stanley International Betting Ltd, au fost acuzați de săvârșirea infracțiunii de exercitare abuzivă a activităților de pariuri, pentru fapta de a fi efectuat colectări de pariuri fără respectarea condițiilor impuse de reglementarea italiană. Astfel, Stanley operează în Italia exclusiv prin intermediul a mai mult de două sute de agenții, sub formă de CDT-uri. Această societate fusese exclusă în mod nelegal de la procedura de cerere de oferte din 1999 și decisese să nu participe la procedura de cerere de oferte din 2006 ca urmare a lipsei unui răspuns satisfăcător din partea autorităților italiene la cererile sale de clarificare asupra noii reglementări.

Corte suprema di cassazione (Curtea Supremă de Casație, Italia), sesizată în ultimă instanță, și-a manifestat **îndoielele în ceea ce privește compatibilitatea cadrului juridic național cu libertatea de stabilire și cu libera prestare a serviciilor garantate de dreptul Uniunii. Astfel, aceasta consideră că legislația națională prezintă caracteristici care i se par discriminatorii.** În acest context, instanța italiană a decis să adreseze Curții de Justiție o serie de întrebări.

În primul rând, Curtea analizează dispoziția națională potrivit căreia noii titulari de licențe au obligația de a se instala la o distanță minimă față de cei deja existenți. Curtea consideră că această măsură are ca efect protejarea pozițiilor comerciale dobândite de operatorii deja stabiliți în detrimentul noilor titulari de licențe, care sunt obligați să se stabilească în locuri mai puțin interesante din punct de vedere comercial decât cele ocupate de titularii anteriori de licențe. O

¹ În special, Hotărârea Curții din 6 martie 2007, Placanica și alții ([C-338/04](#), [C-359/04](#) și [C-360/04](#)), a se vedea și CP nr. [20/07](#).

astfel de măsură implică, aşadar, o discriminare împotriva operatorilor excluşi de la procedura de cerere de ofertă din anul 1999.

Potrivit dreptului Uniunii, o asemenea inegalitate de tratament ar putea fi justificată de motive imperative de interes general. Guvernul italian invoca două asemenea motive. Pe de o parte, scopul reglementării respective ar fi acela de a evita expunerea la un exces al ofertei pentru consumatorii care locuiesc în apropierea punctelor de colectare de pariuri. Curtea respinge acest argument întrucât sectorul jocurilor de noroc în Italia a fost marcat o perioadă îndelungată de o politică de deschidere în scopul sporirii încasărilor fiscale. Pe de altă parte, Italia susţinea că obiectivul reglementării ar fi de a preveni riscul ca acei consumatori care locuiesc în zone geografice cu o ofertă mai redusă să opteze pentru jocuri clandestine. În această privinţă, Curtea subliniază că mijloacele folosite pentru realizarea obiectivului invocat trebuie să fie coerente şi sistematice. În speţă, normele referitoare la distanţele minime care au fost impuse nu titularilor de licenţe deja stabiliţi pe piaţă, ci noilor titulari de licenţe, ar prezenta aşadar dezavantaje numai pentru aceştia din urmă.

În orice caz, **un regim naţional care impune o distanţă minimă între punctele de vânzare nu poate fi justificat decât în cazul în care obiectivul său real nu ar fi acela de a proteja poziţiile comerciale ale operatorilor existenţi**, verificarea acestei împrejurări revenind instanţei naţionale. Pe de altă parte, revine instanţei italiene sarcina de a verifica şi dacă obligaţia de a respecta distanţe minime, care împiedică înfiinţarea de puncte de vânzare suplimentare în zonele puternic frecventate de public, este într-adevăr de natură să atingă obiectivul invocat şi dacă va determina în mod efectiv noii operatori să se stabilească în locuri mai puţin frecventate, asigurându-se astfel o acoperire naţională.

În al doilea rând, Curtea examinează reglementarea italiană care prevede revocarea licenţei (şi pierderea garanţiilor pecuniare constituite pentru obţinerea ei) atunci când titularul acelei licenţe sau administratorul său a propus jocuri neautorizate, care constituie infracţiuni „susceptibile să aducă atingere raporturilor de încredere cu Administraţia Monopolurilor de Stat”.

Curtea declară că principiile libertăţii de stabilire şi liberei prestări a serviciilor se opun aplicării de sancţiuni unor persoane (precum domnii Costa şi Cifone) care se află în legătură cu un operator (precum Stanley) atunci când acesta din urmă a fost exclus de la o procedură de cerere de ofertă cu încălcarea dreptului Uniunii. Această constatare rămâne valabilă pentru noua procedură de cerere de ofertă, care era menită să remedieze această excludere nelegală a operatorului respectiv, atunci când această procedură de cerere de ofertă nu a reuşit totuşi să îşi atingă obiectivul, verificarea acestei împrejurări revenind instanţei naţionale.

În plus, Curtea consideră că modalităţile şi condiţiile unei proceduri de cerere de ofertă, în special **dispoziţiile care prevăd revocarea licenţelor acordate, trebuie să fie formulate în mod clar, precis şi univoc**, ceea ce nu este cazul în speţă. Cu toate acestea, verificarea acestui aspect revine, în principiu, instanţei naţionale.

MENȚIUNE: Trimiterea preliminară permite instanţelor din statele membre ca, în cadrul unui litigiu cu care sunt sesizate, să adreseze Curţii întrebări cu privire la interpretarea dreptului Uniunii sau la validitatea unui act al Uniunii. Curtea nu soluţionează litigiul naţional. Instanţa naţională are obligaţia de a soluţiona cauza conform deciziei Curţii. Această decizie este obligatorie, în egală măsură, pentru celelalte instanţe naţionale care sunt sesizate cu o problemă similară.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curţii de Justiţie.

[Textul integral](#) al hotărârii se publică pe site-ul CURIA în ziua pronunţării.

Persoana de contact pentru presă: Claudiu Ecedi-Stoisavlevici ☎ (+352) 4303 3720